

Zeszyt metodologiczny

Żłobki i kluby dziecięce

Methodological report. Nurseries and children's clubs

Zeszyt metodologiczny

Żłobki i kluby dziecięce

Methodological report. Nurseries and children's clubs

Urząd Statystyczny w Krakowie Statistical Office in Kraków

Kraków 2019

Opracowanie merytoryczne

Urząd Statystyczny w Krakowie

Zespół autorski

Halina Grabowska, Barbara Oremus, Joanna Seweryn

Kierujący

Agnieszka Szlubowska

Zeszyt metodologiczny zaopiniowany przez Komisję Metodologiczną GUS

Publikacja dostępna na stronie internetowej stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

Przedmowa

Przekazujemy Państwu zeszyt metodologiczny badania „Żłobki i kluby dziecięce” przygotowany przez pracowników Ośrodka Statystyki Pomocy Społecznej Urzędu Statystycznego w Krakowie. Celem autorów opracowania jest opisanie metodologii badania Głównego Urzędu Statystycznego w obszarze instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Badanie „Żłobków i klubów dziecięcych” jest badaniem stałym, pełnym, realizowanym przez Główny Urząd Statystyczny w bloku tematycznym „Rodzina” Programu badań statystycznych statystyki publicznej, w cyklu rocznym, na formularzu sprawozdawczym OD-1.

Niniejszy zeszyt metodologiczny zawiera opis zakresu podmiotowego i przedmiotowego badania. Przedstawiono w nim metodykę i organizację badania oraz definicje podstawowych pojęć, opisano stosowane narzędzie badawcze i sposoby publikacji danych. Do zeszytu dołączono wzór formularza wraz z objaśnieniami oraz listę zmiennych występujących w badaniu.

Zeszyt adresowany jest przede wszystkim do podmiotów przekazujących dane statystyczne z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 na formularzu OD-1 oraz osób korzystających z publikowanych przez statystykę publiczną wyników z tego obszaru badawczego. Będziemy wdzięczni za uwagi i propozycje zmian, które w kolejnych latach pomogą udoskonalić badanie i dostosować je do potrzeb odbiorców.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Spis treści

	Str.
Przedmowa	3
Ważniejsze skróty	5
Wstęp	6
1. Zakres podmiotowy i zakres przedmiotowy badania	7
1.1. Zakres podmiotowy badania	7
1.2. Zakres przedmiotowy badania	7
2. Rodzaj i metoda badania	7
2.1. Opis metody badania	7
2.2. Źródła danych dla tworzenia kartoteki i ich rodzaje	8
3. Charakterystyka narzędzia zbierania danych	9
4. Zmienne występujące w badaniu	9
4.1. Podstawowe zmienne badania	9
4.2. Wskaźniki i metody ich obliczania	10
4.3. Najważniejsze pojęcia i definicje	10
5. Organizacja badania	11
6. Sposób prezentacji danych	12
7. Ewaluacja danych	13
ZAŁĄCZNIKI	
Załącznik 1. Wzór formularza wykorzystanego w badaniu za 2017 r.	15
Załącznik 2. Lista zmiennych występujących w badaniu OD-1	18

Ważniejsze skróty

APE	Aktywność prawna i ekonomiczna
BJS	Baza Jednostek Statystycznych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
REGON	Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej

Wstęp

Żłobek, klub dziecięcy zgodnie z Ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 603, z późn. zm.) jest jednostką organizacyjną sprawującą opiekę nad dziećmi do lat 3, realizującą funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne oraz wpisaną do rejestru prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Celem badania „Żłobki i kluby dziecięce” jest pozyskanie oraz opracowanie informacji o działalności placówek opieki nad dziećmi do lat 3. Obserwacją statystyczną objęte są żłobki, oddziały żłobkowe oraz kluby dziecięce. Wyniki badania działalności żłobków i klubów dziecięcych są źródłem informacji dla administracji rządowej i samorządowej, placówek naukowych i edukacyjnych, studentów, stowarzyszeń, organizacji, fundacji, mediów oraz indywidualnych odbiorców krajowych. Wybrane dane są przekazywane również do organizacji międzynarodowych, między innymi do Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Niniejsze opracowanie składa się z siedmiu części. W pierwszej przedstawiono zakres przedmiotowy i podmiotowy badania. Część druga opisuje metodykę pozyskiwania informacji oraz źródła danych, z których są one pozyskiwane, kolejne dwie są poświęcone narzędziu badawczemu i zmiennym występującym w badaniu. Zasady organizacji badania zostały omówione w części piątej, zaś w szóstej przedstawiono formy prezentacji i udostępniania danych statystycznych. Część siódma to ewaluacja badania.

Podstawę prawną badania żłobków i klubów dziecięcych stanowi ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 997, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej, wyznaczające zakres podmiotowy i przedmiotowy badań na dany rok, a także rodzaje, formy i terminy udostępniania wyników informacji statystycznych.

1. Zakres podmiotowy i zakres przedmiotowy badania

1.1. Zakres podmiotowy badania

Zakres podmiotowy badania stanowią żłobki, oddziały żłobkowe i kluby dziecięce prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowaną według PKD do klasy 88.91 „Opieka dzienna nad dziećmi”, funkcjonujące na terenie całego kraju. Żłobek i klub dziecięcy to jednostki organizacyjne sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3, realizujące funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne oraz wpisane do rejestru prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Oddziały żłobkowe działają przy przedszkolu (lub innej instytucji) i nie są wpisywane do rejestru prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

1.2. Zakres przedmiotowy badania

W celu pozyskania informacji o sieci oraz działalności żłobków i innych placówek, będących częścią systemu dziennej opieki nad małym dzieckiem, badaniu podlegają:

- miejsca w żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych,
- dzieci przebywające w placówkach (ogółem, w tym dziewczynki, według wieku), czas pobytu (osobodni),
- czas pracy placówki,
- personel w placówkach (ogółem, w tym pielęgniarki, nauczyciele, opiekunki dziecięce, pozostali opiekunowie),
- wolontariusze,
- udogodnienia dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dane dotyczące: liczby i rodzaju placówek, organu prowadzącego, czasu pracy placówki, miejsc w placówkach, rodzaju przystosowań do potrzeb osób niepełnosprawnych, liczby i struktury wiekowej dzieci (w tym dziewczynek), pracujących opiekunów (w tym kobiet), pracujących opiekunów, dla których jest to główne miejsce pracy, podawane są według stanu na dzień 31 grudnia.

Dane dotyczące dzieci: ogółem, w tym dziewczynek, przebywających w placówce w ciągu roku, niepełnosprawnych, wypisanych w ciągu roku oraz dane o liczbie dzieci przebywających w placówce w ciągu roku, których pobyt częściowo lub całkowicie pokrywa gmina, osobodni, a także o liczbie wolontariuszy (w tym kobiet) dotyczą okresu sprawozdawczego od 1 stycznia do 31 grudnia.

2. Rodzaj i metoda badania

2.1. Opis metody badania

Badanie OD-1 „Żłobki i kluby dziecięce” ma charakter pełny. Zgodnie z zapisami w programie badań statystycznych statystyki publicznej, dane w formie elektronicznej przesyłane są przez żłobki, kluby dziecięce i oddziały żłobkowe raz w roku za rok poprzedni.

Metodologia badania i narzędzie badawcze są na bieżąco aktualizowane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi regulującymi funkcjonowanie placówek opieki nad dziećmi do lat 3.

Poniżej przedstawiono najważniejsze zmiany wprowadzone w badaniu w ostatnich latach.

Sprawozdanie OD-1 zastąpiło obowiązujący do 2010 r. formularz ZD-6 „Sprawozdanie żłobka”. Według ustawy z 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej żłobki przeznaczone były do sprawowania opieki wychowawczej i zdrowotnej, obejmującej zakres działań profilaktycznych i opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3 i podlegały ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. W celu wsparcia potrzeb rodziców pragnących godzić obowiązki zawodowe i rodzinne, uchwalona została w 2011 r. ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Ustawa ta stworzyła ramy prawne dla funkcjonowania nowych form opieki nad małymi dziećmi, takich jak: klub dziecięcy, dzienny opiekun oraz niania. Równocześnie funkcjonujące wcześniej żłobki przestały być zakładami opieki zdrowotnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, placówki opieki nad małym dzieckiem podlegają bezpośrednio Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z art. 2.1 wyżej wymienionej ustawy, opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

W latach 2011–2014 badanie obejmowało żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce i inne jednostki (prowadzące działalność gospodarczą, polegającą na sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat 3 i nie wpisane do rejestru

żłobków i klubów dziecięcych, prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) oraz przebywające w nich dzieci.

W 2014 r. dział 3 *Personel* zmienił nazwę na *Opiekunowie* i został usunięty wiersz *Lekarze*.

W 2015 r. badaniem objęte były dzieci przebywające w żłobkach, klubach dziecięcych i oddziałach żłobkowych. Ze sprawozdania zostały usunięte *inne jednostki*, które zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 zostały zobowiązane w okresie do 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy do spełnienia warunków w niej określonych i wpisania się do rejestru żłobków i klubów dziecięcych. Podmioty te przekształciły się w żłobki, kluby dziecięce lub zostały zlikwidowane.

W 2016 r. do sprawozdania dodano informacje o placówce przykładowej „Czy placówka jest jednostką przykładową? Tak/Nie”.

W 2017 r. rozszerzono informacje na temat przystosowania jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych (dodało pytania o: windy dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych, udogodnienia dla osób niedosłyszących i niesłyszących, posadzki antypoślizgowe). Wprowadzono pytanie dotyczące organu prowadzącego (gmina, osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej) oraz dodano informacje o liczbie dzieci przebywających w placówce w ciągu roku, których pobyt częściowo lub całkowicie pokrywała gmina.

2.2. Źródła danych dla tworzenia kartoteki

Operat do badania żłobków i klubów dziecięcych tworzony jest przy wykorzystaniu Bazy Jednostek Statystycznych. Baza ta pełni funkcję statystycznego rejestru podmiotów i zawiera wszystkie jednostki występujące w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej oraz takie, które nie są zarejestrowane w rejestrze REGON, a są podmiotami badań statystycznych np. żłobki przykładowe, filie żłobków, które nie muszą mieć oddzielnego numeru REGON. Dla takich podmiotów, w celu uzyskania informacji o faktycznym rozmieszczeniu terytorialnym tych jednostek, tworzone są przez pracowników Urzędu tzw. numery REGON umowne.

Bieżącej aktualizacji dotyczącej funkcjonowania podmiotów badania OD-1 w BJS, w zakresie przyjętego doboru jednostek do badania, dokonuje się na podstawie informacji uzyskanych z „Rejestru Żłobków i Klubów Dziecięcych” urzędów miast i gmin zamieszczonych w Biuletynach Informacji Publicznej, (które zawierają m. in.: nazwę lub imię i nazwisko osoby prowadzącej placówkę, NIP podmiotu prowadzącego placówkę, REGON placówki, nazwę placówki, miejsce prowadzenia placówki), wykazów żłobków i klubów dziecięcych, przekazywanych do Urzędu Statystycznego w Krakowie przez urzędy miast i gmin oraz informacji z Portalu Informacyjno-Uslugowego Emp@tia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Aplikacja „Rejestr żłobków” wykorzystuje jedną bazę danych, wspólną dla wszystkich jednostek, korzystających z aplikacji, jednak każda z jednostek ma dostęp jedynie do swoich danych. Rejestr zawiera następujące informacje: typ instytucji, nazwa, lokalizacja instytucji, adres www, e-mail, telefon, liczba miejsc, liczba dzieci zapisanych, opłata godzinowa – podstawowa opłata ponoszona przez rodziców za pobyt dziecka (bez zniżek i bez wyżywienia), opłata za wyżywienie – dzienna, zniżka – rodzeństwo uczęszczające do instytucji, godziny otwarcia, dostosowanie do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki, podmiot prowadzący (nazwa, adres, NIP, REGON, numer pozycji rejestru, adres www podmiotu prowadzącego, informacja o zawieszeniu działalności gospodarczej).

Kartoteka badania generowana jest według algorytmu dla jednostek prawnych, lokalnych i umownych, według rocznego stanu BJS oraz następujących cech:

- PKD 8891 – „Opieka dzienna nad dziećmi”,
- Aktywność prawna i ekonomiczna podmiotów (APE) jest opisana jednym z poniższych symboli:
 - APE 11 – Podmiot aktywny – prowadzący działalność,
 - APE 12 – Podmiot aktywny – w budowie,
 - APE 13 – Podmiot aktywny – w stanie likwidacji,
 - APE 14 – Podmiot aktywny – w stanie upadłości,
 - APE 21 – Podmiot nieaktywny – nie podjął działalności,
 - APE 30 – Podmiot ożywiony;
- Rodzaj jednostek objętych badaniem to:
 - PSKDKL – Klub dziecięcy,
 - PSZLZB – Żłobek lub filia żłobka,
 - PSZLZO – Oddział żłobkowy.

3. Charakterystyka narzędzia zbierania danych

Narzędziem służącym do realizacji badania żłobków i klubów dziecięcych jest formularz statystyczny o symbolu OD-1, który stanowi Załącznik 1 do niniejszego opracowania. Jest to kwestionariusz składający się z części identyfikacyjnej oraz pytań zamkniętych uporządkowanych w czterech działach tematycznych. Integralną częścią formularza są *Objaśnienia*, zawierające podstawowe definicje.

Dział 1. *Dane ogólne* zawiera informacje o jednostce organizacyjnej, organie prowadzącym, czasie pracy placówki oraz miejscach dla dzieci w placówce. Znajdują się tu również informacje o przystosowaniu jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W dziale 2. *Dzieci w placówce* znajdują się informacje o liczbie dzieci (w tym dziewczynek) przebywających w placówce w dniu badania tj. 31 XII, według wieku oraz o dzieciach przebywających w placówce w ciągu roku, w tym niepełnosprawnych i wypisanych w ciągu roku.

Dział 3. *Dofinansowanie przez gminę* zawiera informację o liczbie dzieci, przebywających w placówce w ciągu roku, których pobyt częściowo lub całkowicie finansuje gmina.

W Dziale 4. *Opiekunowie* zawarto informacje o personelu zajmującym się dziećmi, według stanu w dniu 31 XII, z podziałem na personel medyczny, nauczycieli, opiekunki dziecięce i pozostałych opiekunów. Znajdują się tu również informacje o liczbie pracujących w żłobkach i klubach dziecięcych, dla których jest to główne miejsce pracy. Ponadto w dziale tym znalazły się informacje o wolontariuszach pracujących w placówce w ciągu roku.

4. Zmienne występujące w badaniu

4.1. Podstawowe zmienne badania

Zmienne w zbiorze danych ze sprawozdania „Żłobki i kluby dziecięce” pogrupowano według rodzajów zmiennych.

Zmienne identyfikacyjne

- numer REGON.

Zmienne adresowe

- adres siedziby (województwo, powiat, gmina, miejscowość, kod pocztowy, ulica, numer budynku, numer lokalu, numer telefonu, adres e-mail),
- e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie,
- dane teleadresowe (numer telefonu).

Zmienne opisowe

- imię i nazwisko osoby sporządzającej sprawozdanie.

Zmienne jakościowe

- placówki opieki nad dziećmi do lat 3 (typ placówki – żłobek, oddział żłobkowy, klub dziecięcy),
- organ prowadzący jednostkę (organizator jednostki – gmina, osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka nieposiadająca osobowości prawnej),
- placówka przyzakładowa (tak/nie),
- czas pracy placówek opieki nad dziećmi do lat 3 (czas pracy placówki – do 5 godzin dziennie, powyżej 5 do 10 godzin dziennie, powyżej 10 godzin dziennie),
- dłuższy czas pracy placówki niż ustalony (tak/nie),
- przystosowanie jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych (rodzaj przystosowań – pochylnie/ podjazdy/platformy ułatwiające wejście do budynku, drzwi wejściowe do budynku otwierane automatycznie, windy w tym windy dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych, udogodnienia dla osób słabowidzących i niewidomych, udogodnienia dla osób niedosłyszących i niesłyszących, posadzki antypoślizgowe, inne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych).

Zmienne ilościowe

- miejsca w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3,
- dzieci w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (ogółem, w tym dziewczynki, wiek – 0 lat, 1, 2, 3, 4 lata i więcej, przebywające w ciągu roku, niepełnosprawne, wypisane, których pobyt częściowo lub całkowicie pokrywała gmina),

- opiekunowie pracujący w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (ogółem, w tym kobiety, personel placówki – pielęgniarki, położne, nauczyciele, opiekunki dziecięce, pozostali opiekunowie),
- opiekunowie pracujący w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3, dla których jest to główne miejsce pracy (ogółem, w tym kobiety, personel placówki – pielęgniarki, położne, nauczyciele, opiekunki dziecięce, pozostali opiekunowie),
- wolontariusze w ciągu roku (ogółem, w tym kobiety).

Szczegółowy wykaz zmiennych, zawierający kod pola, opis pozycji pola na formularzu, szczegółowy opis pola, jego typ oraz maksymalną długość zmiennej w zbiorze, zamieszczony został w Załączniku 2.

4.2. Wskaźniki i metody ich obliczania

Informacje wynikowe, obok danych w liczbach bezwzględnych, prezentowane są w postaci wskaźników:

- dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (według stanu w dniu 31 XII),

wskaźnik jest wyliczany według wzoru:

$$Wd = \left(\frac{Ldz}{Ld} \right) \times 1000$$

gdzie: Ldz – liczba dzieci w żłobkach, oddziałach żłobkowych
i klubach dziecięcych
Ld – liczba dzieci w wieku do 3 lat

- dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 100 miejsc (według stanu w dniu 31 XII),

wskaźnik jest wyliczany według wzoru:

$$Wd = \left(\frac{Ldz}{Lmz} \right) \times 100$$

gdzie: Ldz – liczba dzieci w żłobkach, oddziałach żłobkowych
i klubach dziecięcych
Lmz – liczba miejsc w żłobkach, oddziałach żłobkowych
i klubach dziecięcych

- miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (według stanu w dniu 31 XII),

wskaźnik jest wyliczany według wzoru:

$$Wm = \left(\frac{Lmz}{Ld} \right) \times 1000$$

gdzie: Lmz – liczba miejsc w żłobkach, oddziałach żłobkowych
i klubach dziecięcych
Ld – liczba dzieci w wieku do 3 lat

Powyższe wskaźniki liczone są również dla samych żłobków.

4.3. Najważniejsze pojęcia i definicje

Instytucjonalna opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka, oddziału żłobkowego lub klubu dziecięcego.

Żłobek to każda jednostka organizacyjna, zapewniająca dziecku opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, która musi zagwarantować dziecku właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka. Opieka w żłobku jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia. Żłobek działa na podstawie statutu. W żłobku jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku, gdy w grupie znajduje się dziecko

niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia – maksymalnie nad pięciorgiem dzieci. W żłobku muszą być co najmniej dwa pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku dzieci.

Oddział żłobkowy – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Klub dziecięcy to każda jednostka organizacyjna, zapewniająca dziecku opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, która musi zagwarantować dziecku właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 1 roku życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia. Klub dziecięcy działa na podstawie statutu. W klubie dziecięcym jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku, gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne lub dziecko wymagające szczególnej opieki – maksymalnie nad pięciorgiem dzieci. W klubie dziecięcym zapewnia się opiekę nad dzieckiem w wymiarze do 5 godzin dziennie względem każdego dziecka.

Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego. Opiekunem w żłobku lub w klubie dziecięcym może być także osoba, która posiada co najmniej wykształcenie średnie oraz: co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 lub przed zatrudnieniem jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna. Jeżeli taka osoba nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności.

Rejestr żłobków i klubów dziecięcych prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego. Rejestr jest jawny i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej gminy prowadzącej rejestr.

Organ prowadzący – żłobki i kluby dziecięce mogą tworzyć i prowadzić gminy, osoby fizyczne oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może zlecić prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego osobom fizycznym oraz osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej. Dane podmiotu prowadzącego są wskazane w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych. W przypadku żłobka/klubu dziecięcego będącego gminną jednostką budżetową, organem prowadzącym jest gmina.

Jednostka przykładowa prowadząca żłobek lub klub dziecięcy to placówka utworzona przez pracodawcę dla dzieci swoich pracowników (w przypadku wyższych uczelni dla dzieci pracowników i studentów).

Główne miejsce pracy – osoby, które pracują w więcej niż jednym zakładzie pracy i deklarują na podstawie określonych kryteriów, że dana jednostka sprawozdawcza jest ich podstawowym miejscem pracy. Pojęcie to stosowane jest w statystyce w celu obliczania liczby osób pracujących, przyjmując zasadę jednorazowego ujmowania osób pracujących w kilku miejscach pracy, tzn. osoby zatrudnione w dwóch lub więcej miejscach pracy powinny oświadczyć, które miejsce pracy uważają za główne, przyjmując za kryterium np. wymiar godzin, kwotę wynagrodzenia. Dla pracującego emeryta lub rencisty głównym miejscem pracy jest zakład pracy, a emerytura lub renta jest źródłem dochodu dla tej osoby.

5. Organizacja badania

Badanie żłobków i klubów dziecięcych jest prowadzone na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok. Jednostką autorską jest Departament Badań Społecznych GUS, zaś jednostką odpowiedzialną za realizację badania Urząd Statystyczny w Krakowie. Badanie przygotowywane jest we współpracy z Departamentem Programowania i Koordynacji Badań GUS oraz Centrum Informatyki Statystycznej. Pracownicy Urzędu Statystycznego w Krakowie opracowują wzór formularza papierowego, założenia do rejestracji, kontroli formalnej, logicznej i rachunkowej formularza elektronicznego, do Systemu Informatycznego Badania i do aktywnego formularza PDF oraz testują formularz elektroniczny i aktywny formularz PDF. Ponadto zajmują się

przygotowaniem makiet do tablic kontrolnych i wynikowych. W trakcie realizacji badania monitorują jednostki, które nie złożyły sprawozdania, wyjaśniają błędy z podmiotami sprawozdawczymi, dokonują kontroli i korekty danych oraz analizują kompletność i jakość danych. Po zakończeniu zbierania danych naliczają tablice kontrolne i wynikowe zgodnie z wcześniej przygotowanymi makietami oraz tablice na potrzeby Banku Danych Lokalnych, opracowują ogólnopolski raport kompletności oraz raport z przebiegu badania. Szczegółowy terminarz organizacji badania w danym roku zawiera harmonogram badania, który obejmuje poszczególne etapy badania: przygotowanie, zbieranie i przetwarzanie danych, opracowanie tablic kontrolnych i wynikowych, udostępnianie wyników, postępowanie ze zbiorami danych.

Podmioty objęte badaniem (żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce) mają obowiązek przekazywać dane na formularzu elektronicznym raz w roku, do 1 lutego z danymi za rok poprzedni, na Portal Sprawozdawczy. Dane pozyskiwane z częstotliwością roczną dotyczą okresu sprawozdawczego od 1 stycznia do 31 grudnia roku lub są podawane według stanu na dzień 31 grudnia roku badanego (zgodnie z wytycznymi dla poszczególnych zmiennych). Obowiązującą formą realizacji badania jest forma elektroniczna. Dla podmiotów o liczbie pracujących nie większej niż 5 osób dostępny jest formularz papierowy. W przypadku podmiotów, które nie posiadają konta na Portalu Sprawozdawczym, istnieje możliwość wypełnienia sprawozdania w aktywnym formularzu PDF.

Podmioty objęte badaniem otrzymują zawiadomienie o obowiązku sprawozdawczym od koordynatorów badania. Do jednostek posiadających konto w Portalu Sprawozdawczym informacje te są wysyłane z Portalu Sprawozdawczego. Do sprawozdawców, którzy nie wypełnili sprawozdania w terminie, wysyłane są monity przypominające o obowiązku realizacji badania. Dane ze sprawozdań, które napływają w formie papierowej, rejestrowane są w Portalu Sprawozdawczym, a po zakończeniu edycji badania w Portalu Sprawozdawczym – w Systemie Informatycznym Badania. Sprawozdania przesłane w formie aktywnego formularza PDF bezpośrednio zasilają System Informatyczny Badania.

Proces kontroli poprawności i jakości danych odbywa się w Portalu Sprawozdawczym na etapie wypełniania jednostkowego sprawozdania (bieżąca kontrola poprawności logiczno-rachunkowej), a także w Systemie Informatycznym Badania (analiza spójności danych na formularzu, porównanie z danymi z poprzedniego okresu). W końcowym etapie prac opracowany zostaje zestaw tablic kontrolnych i wynikowych przy pomocy narzędzi Microsoft Reporting Services. Po zakończeniu edycji badania i zatwierdzeniu zbioru krajowego dane udostępniane są urzędowi statystycznym oraz odbiorcom zewnętrznym.

6. Sposób prezentacji danych

Wyniki badania prezentowane są w następujących opracowaniach statystyki publicznej i bazach danych:

- Informacja sygnałna „Żłobki i kluby dziecięce”, która ukazuje się w maju roku następnego po roku sprawozdawczym i przedstawia podstawowe dane z przeprowadzonego badania. Informacja sygnałna dostępna jest wyłącznie w wersji elektronicznej, na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl.
- Publikacja branżowa „Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w ... r.”, która publikowana jest we wrześniu roku następnego po roku sprawozdawczym i zawiera pełny zestaw informacji z przeprowadzonego badania. Publikacja dostępna w wersji papierowej i elektronicznej na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl.
- Zbiorcze wydawnictwa GUS, m.in.: „Mały Rocznik Statystyczny Polski”, „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej”, „Rocznik Statystyczny Województw”. Roczniki dostępne w wersji papierowej i elektronicznej na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl.
- Tablice wynikowe – w formie elektronicznej – udostępniane w kwietniu roku następnego po roku sprawozdawczym wszystkim Urzędowi Statystycznym:
 - Żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce według organu założycielskiego, formy prawnej, województw, podregionów, powiatów i gmin (stan w dniu 31 XII). Dane dotyczące liczby: żłobków, klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych, miejsc i dzieci w żłobkach, klubach dziecięcych i oddziałach żłobkowych dostępne są w przekrojach według organu założycielskiego, formy prawnej, województw, podregionów, powiatów i gmin.
 - Żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce według województw, podregionów, powiatów i gmin (w ciągu roku). Dane dotyczące liczby: dzieci, dzieci niepełnosprawnych, wypisanych, osobodni pobytu w żłobkach, klubach dziecięcych, oddziałach żłobkowych, dostępne są w przekrojach według województw, podregionów, powiatów i gmin.

- Żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce według organu założycielskiego, czasu pobytu dzieci i województw (stan w dniu 31 XII).
Dane dotyczące liczby: placówek, w tym przyzakładowych, organu prowadzącego-gmin, osób fizycznych, osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Miejsc, w tym miejsc w placówkach przyzakładowych, dzieci ogółem, w tym w placówkach przyzakładowych, dziewczynek, dzieci przebywających w placówce w ciągu roku, których pobyt częściowo lub całkowicie dofinansowała gmina, dłuższego czasu pracy placówki, dostępne są w przekrojach według organu założycielskiego, czasu pobytu dzieci i województw.
- Personel w żłobkach, oddziałach żłobkowych, klubach dziecięcych według organu założycielskiego, województw, podregionów i powiatów (stan w dniu 31 XII).
Dane dotyczące liczby: personelu ogółem (w tym kobiet), pielęgniarek (w tym kobiet), położnych (w tym kobiet), nauczycieli (w tym kobiet), opiekunek dziecięcych (w tym kobiet), pozostałych opiekunów (w tym kobiet), wolontariuszy w ciągu roku (w tym kobiet), dostępne są w przekrojach według organu założycielskiego, województw, podregionów i powiatów.
- Personel w głównym miejscu pracy w żłobkach, oddziałach żłobkowych, klubach dziecięcych według organu założycielskiego, województw, podregionów i powiatów (stan w dniu 31 XII).
Dane dotyczące liczby: personelu ogółem, pielęgniarek, położnych, nauczycieli, opiekunek dziecięcych, pozostałych opiekunów, dostępne są w przekrojach według organu założycielskiego, województw, podregionów i powiatów.
- Dzieci w żłobkach, oddziałach żłobkowych, klubach dziecięcych według wieku i płci, organu założycielskiego oraz województw (stan w dniu 31 XII).
Dane dotyczące liczby: dzieci ogółem (w tym dziewczynek), dzieci w wieku 0 lat (w tym dziewczynek), 1 roku (w tym dziewczynek), 2 lat (w tym dziewczynek), 3 lat (w tym dziewczynek), 4 lat i więcej (w tym dziewczynek), dostępne są w przekrojach według województw.
- Przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych według organu założycielskiego oraz województw (stan w dniu 31 XII).
Dane dotyczące liczby: placówek ogółem, rodzaju przystosowań do potrzeb osób niepełnosprawnych, czyli pochylni/podjazdów/platform ułatwiających wejście do budynku, drzwi wejściowych do budynku otwieranych automatycznie, wind, w tym wind dostosowanych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, łazienek przystosowanych dla osób niepełnosprawnych, udogodnień dla osób słabowidzących i niewidomych, udogodnień dla osób niedosłyszących i niesłyszących, posadzek antypoślizgowych, innych udogodnień dla osób niepełnosprawnych, braku udogodnień, dostępne są w przekrojach według organu założycielskiego oraz województw.
- Bank Danych Lokalnych, kategoria „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, grupa „Żłobki”, strona www.stat.gov.pl – zamieszczane w maju roku następnego po roku sprawozdawczym. Podgrupy:
 - Dzieci objęte opieką w żłobkach i w wieku żłobkowym,
 - Żłobki i kluby dziecięce,
 - Żłobki i kluby dziecięce – wskaźniki,
 - Żłobki podległe samorządowi terytorialnemu.
- Dane o dzieciach w żłobkach i klubach dziecięcych według wieku i płci przekazywane są corocznie do bazyTransMonEE UNICEF.
- Badanie OD-1 jest jedynym źródłem informacji o pielęgniarkach i położnych pracujących w żłobkach i klubach dziecięcych, dla których jest to główne miejsce pracy. Wyniki badania w tym zakresie wykorzystywane są w badaniu 1.29.06 „Kadra medyczna ochrony zdrowia”. Przekazywane są również w ramach Wspólnego Kwestionariusza danych niefinansowych Eurostat/OECD/WHO do Eurostatu.

7. Ewaluacja badania

Badanie „Żłobki i kluby dziecięce” jest badaniem pełnym, nie występują w nim braki odpowiedzi. Kompletność badania od kilku lat utrzymuje się na poziomie około 99%. W badaniu nie stosuje się procedury imputacji danych. Błędy nadmiernego pokrycia występują na poziomie 5%, są to jednostki w zawieszeniu oraz zlikwidowane w danym roku, niewykreślone z operatu. Błędy niedostatecznego pokrycia minimalizowane są poprzez coroczną aktualizację kartoteki (kontakt z urzędami miast i gmin, dostęp do informacji z Portalu Informacyjno-Uslugowego Emp@tia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej). Informacje o jednostkach zawarte na Portalu Informacyjno-Uslugowym Emp@tia nie zawsze są na bieżąco przez nie aktualizowane (występują błędne dane adresowe, błędne numery REGON). Konieczne jest weryfikowanie danych o jednostkach również w oparciu

o wykazy gminne, co wydłuża czas niezbędny do utworzenia kartoteki do badania. Wskaźnik dostępnych zmiennych (liczba dostarczonych zmiennych/liczba wymaganych zmiennych)*100% wynosi 100%. Odstęp czasu pomiędzy końcem okresu badanego, a datą prezentacji wyników ostatecznych wynosi około 190 dni.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Wzór formularza wykorzystanego w badaniu za 2017 r.

 GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	OD-1 Żłobki i kluby dziecięce <hr/> według stanu w dniu 31 XII 2017 r.	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl
Numer identyfikacyjny – REGON		Urząd Statystyczny 31-223 Kraków ul. Kazimierza Wyki 3
		Przekazać do 1 lutego 2018 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. poz. 1426, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

Dział 1. Dane ogólne (stan w dniu 31 XII)

1	Jednostka organizacyjna ^{a)}	1	żłobek
		2	klub dziecięcy
		3	oddział żłobkowy ^{b)}
2	Organ prowadzący ^{c)}	1	gmina
		2	osoba fizyczna
		3	osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej
3	Czy placówka jest jednostką przyzakładową? ^{d)}	1	tak
		2	nie
4	Czas pracy placówki ^{a)}	1	do 5 godzin dziennie
		2	powyżej 5 do 10 godzin dziennie
		3	powyżej 10 godzin dziennie
5	Czy zdarzały się przypadki dłuższego czasu pracy placówki niż ustalony?	1	tak
		2	nie
6	Miejsca według stanu w dniu 31 XII (miejsca uruchomione na stałe, niezależnie od rodzaju sprzętu – łóżko, leżak)		
7	Przystosowanie jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych ^{e)}	1	pochylnia/podjazd/platforma ułatwiająca wejście do budynku
		2	drzwi wejściowe do budynku automatycznie otwierane
		3	windy
		4	w tym windy dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich
		5	łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych
		6	udogodnienia dla osób słabowidzących i niewidomych
		7	udogodnienia dla osób niedosłyszących i niesłyszących
		8	posadzki antypoślizgowe
		9	inne
		10	brak udogodnień

^{a)} Należy zakreślić symbol cyfrowy właściwej odpowiedzi.

^{b)} Działający przy przedszkolu (lub innej instytucji) **nie wpisany** do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

^{c)} Organem prowadzącym jest ten podmiot (bez względu na źródło finansowania), który realizuje opiekę nad dziećmi i jest wskazany w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych prowadzonym przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Organ prowadzący może być inny niż organ założycielski. Należy zakreślić tylko jedną odpowiedź.

^{d)} Jednostka przyzakładowa to placówka utworzona przez pracodawcę dla dzieci swoich pracowników (w przypadku wyższych uczelni dla dzieci pracowników i studentów).

^{e)} Patrz objaśnienia na końcu formularza. Można zakreślić więcej niż jedną odpowiedź.

Dział 2. Dzieci w placówce

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym dziewczynki	Wyszczególnienie		Ogółem	W tym dziewczynki
0		1	2	0		1	2
Dzieci	stan w dniu 31 XII (wiersz 2 – wiersz 4 lub suma wierszy 6-10)	1		Dzieci (z w. 1) w wieku:	0 lat	6	
	przebywające w ciągu roku ^{a)}	2			1	7	
	niepełnosprawne w ciągu roku ^{a) b)}	3			2	8	
	Wypisane w ciągu roku	4			3	9	
Suma osobodni pobytu dzieci wykazanych w wierszu 2 ^{c)}	5		X		4 lat i więcej	10	

^{a)} Dziecko uczęszczające do placówki w I i II połowie roku kalendarzowego liczone jest tylko raz.

^{b)} Niepełnosprawność prawna (posiadanie prawnego potwierdzenia niepełnosprawności) lub biologiczna (ograniczenie w wykonywaniu podstawowych czynności charakterystycznych dla osób w danym wieku).

^{c)} Zsumowana z całego roku sprawozdawczego liczba dzieci faktycznie obecnych w poszczególnych dniach pracy placówki, np. 2 stycznia – 6 dzieci + 3 stycznia – 9 dzieci + + 31 grudnia – 8 dzieci.

Dział 3. Dofinansowanie przez gminę

1	Liczba dzieci przebywających w placówce w ciągu roku, których pobyt częściowo lub całkowicie pokrywała gmina ^{a) b)}	
---	---	--

^{a)} Dziecko uczęszczające do placówki w I i II połowie roku kalendarzowego liczone jest tylko raz.

^{b)} Nie dotyczy dofinansowania ze źródeł innych niż gmina, np. program MALUCH lub fundusze europejskie.

Dział 4. Opiekunowie - stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem ^{a)}	W tym kobiety	Z ogółem pracujący, dla których jest to główne miejsce pracy ^{b)}
0		1	2	3
Ogółem (suma wierszy 2–6)	1			
Pielęgniarki	2			
Położne	3			
Nauczyciele ^{c)}	4			
Opiekunki dziecięce	5			
Pozostali opiekunowie ^{d)}	6			
Wolontariusze w ciągu roku	7			X

^{a)} Należy wykazać wszystkie osoby pracujące, niezależnie od formy zatrudnienia (umowy o pracę i inne umowy cywilno-prawne). Oddziały żłobkowe wykazują personel zatrudniony na potrzeby oddziału.

^{b)} Pracą główną jest ta praca, która zwykle zajmuje więcej czasu. Jeżeli prace zajmują taką samą ilość czasu, pracą główną jest ta, która przynosi wyższy dochód.

^{c)} Nauczyciele wychowania przedszkolnego, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagodzy opiekuńczo-wychowawczy.

^{d)} Bez osób, których głównym zajęciem nie jest opieka nad dziećmi (np. salowe, kucharki, sprzątaczk).

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

(miejscowość, data)

(pieczęćka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)*

*Wymóg opatrzenia pieczęcią dotyczy wyłącznie sprawozdania wnoszonego w postaci papierowej.

Objaśnienia do formularza OD-1

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157).

Żłobek, klub dziecięcy – jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne oraz wpisana do rejestru prowadzonego przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta.

W przypadku, gdy żłobki i kluby dziecięce zostały połączone w zespół należy dla każdej jednostki sporządzić odrębne sprawozdanie.

Organ prowadzący – zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 żłobki i kluby dziecięce mogą tworzyć i prowadzić gminy, osoby fizyczne oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ww. ustawy, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może zlecić prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego osobom fizycznym oraz osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej. Dane podmiotu prowadzącego są wskazane w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych. W przypadku żłobka/klubu dziecięcego będącego gminną jednostką budżetową, organem prowadzącym jest gmina.

Przystosowanie jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych – należy zaznaczyć wszystkie przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych znajdujące się w placówce. Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

pkt 1 – pochylnie/podjazdy/platformy spełniające wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422),

pkt 2 – drzwi wejściowe do budynku otwierane automatycznie, o szerokości co najmniej 90 cm oraz spełniające inne wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,

pkt 3 – windy – należy zaznaczyć, jeśli w placówce jest winda osobowa,

pkt 4 – windy dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich – należy zaznaczyć jeżeli w placówce jest przynajmniej jedna winda spełniająca wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki w placówce i ich usytuowanie,

pkt 5 – łazienki zaprojektowane i wyposażone w przystosowania dla osób niepełnosprawnych (m.in. odpowiednie uchwyty, poręcze, udogodnienia wymienione w pkt 7, 8, 9 i inne udogodnienia),

pkt 6 – udogodnienia dla osób słabowidzących i niewidomych, m.in. takie jak: ścieżki dotykowe i dotykowe znaki ostrzegawcze, oznaczenia w alfabecie Braille'a, informacje głosowe, sygnalizacja dźwiękowa, oznakowanie kolorystyczne, stosowanie kontrastu,

pkt 7 – udogodnienia dla osób niedosłyszących i niesłyszących – m.in. sygnalizacja świetlna, zapewnienie tłumacza języka migowego,

pkt 8 – posadzki antypoślizgowe,

pkt 9 – inne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (z różnymi rodzajami dysfunkcji) występujące w żłobku lub klubie dziecięcym.

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 **opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być** osoba posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego (wykazani w wierszach 2-5).

Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym **może być także osoba**, która posiada co najmniej wykształcenie średnie oraz: co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 lub przed zatrudnieniem jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna. Jeżeli taka osoba nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności (wykazani w wierszu 6).

Jednostki zlikwidowane lub zawieszono w ciągu roku nie wypełniają sprawozdania.

Załącznik 2. Lista zmiennych występujących w badaniu OD-1

Kod	Opis	Opis szczegółowy	Typ	Długość
regon	numer rejestru regon	numer rejestru regon	tekstowy	255
woj	województwo	województwo	tekstowy	255
pow	powiat	powiat	tekstowy	255
gmi	gmina	gmina	tekstowy	255
nsk_nowy	nowa nazwa jednostki – krótka	nowa nazwa jednostki – krótka	tekstowy	255
ad1_s_nowy	nowy adres siedziby: Ulica, nr posesji, nr lokalu	nowy adres siedziby: Ulica, nr posesji, nr lokalu	tekstowy	255
ad2_s_nowy	nowy adres siedziby: Miejscowość poczty	nowy adres siedziby: Miejscowość poczty	tekstowy	255
kp_s_nowy	nowy adres siedziby: Kod pocztowy	nowy adres siedziby: Kod pocztowy	tekstowy	255
d1p1	Dział 1 punkt 1	typ jednostki organizacyjnej	liczbowy(18,0)	10
d1p2	Dział 1 punkt 2	organ prowadzący	liczbowy(18,0)	10
d1p3	Dział 1 punkt 3	jednostka przyzakładowa	liczbowy(18,0)	10
d1p4	Dział 1 punkt 4	czas pracy placówki	liczbowy(18,0)	10
d1p5	Dział 1 punkt 5	dłuższy czas pracy placówki niż ustalony	liczbowy(18,0)	10
d1p6	Dział 1 punkt 6	miejsca według stanu w dniu 31 XII	liczbowy(18,0)	10
d1p7p1	Dział 1 punkt 7 pozycja 1	pochylnie/podjazdy/platformy ułatwiające wejście do budynku	liczbowy(18,0)	10
d1p7p2	Dział 1 punkt 7 pozycja 2	drzwi wejściowe do budynku automatycznie otwierane	liczbowy(18,0)	10
d1p7p3	Dział 1 punkt 7 pozycja 3	windy	liczbowy(18,0)	10
d1p7p4	Dział 1 punkt 7 pozycja 4	windy – w tym windy dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	liczbowy(18,0)	10
d1p7p5	Dział 1 punkt 7 pozycja 5	łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych	liczbowy(18,0)	10
d1p7p6	Dział 1 punkt 7 pozycja 6	udogodnienia dla słabowidzących i niewidomych	liczbowy(18,0)	10
d1p7p7	Dział 1 punkt 7 pozycja 7	udogodnienia dla niedosłyszących i niesłyszących	liczbowy(18,0)	10
d1p7p8	Dział 1 punkt 7 pozycja 8	posadzki antypoślizgowe	liczbowy(18,0)	10
d1p7p9	Dział 1 punkt 7 pozycja 9	inne	liczbowy(18,0)	10
d1p7p10	Dział 1 punkt 7 pozycja 10	brak udogodnień	liczbowy(18,0)	10
d2w1k1	Dział 2 wiersz 1 kolumna 1	stan w dniu 31 XII, ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w1k2	Dział 2 wiersz 1 kolumna 2	stan w dniu 31 XII, ogółem, w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w2k1	Dział 2 wiersz 2 kolumna 1	przebywające w ciągu roku, ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w2k2	Dział 2 wiersz 2 kolumna 2	przebywające w ciągu roku, ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w3k1	Dział 2 wiersz 3 kolumna 1	niepełnosprawne w ciągu roku, ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w3k2	Dział 2 wiersz 3 kolumna 2	niepełnosprawne w ciągu roku, ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w4k1	Dział 2 wiersz 4 kolumna 1	wypisane w ciągu roku, ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w4k2	Dział 2 wiersz 4 kolumna 2	wypisane w ciągu roku, ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w5k1	Dział 2 wiersz 5 kolumna 1	suma osobodni pobytu dzieci w ciągu roku	liczbowy(18,0)	10
d2w6k1	Dział 2 wiersz 6 kolumna 1	w wieku 0 lat ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w6k2	Dział 2 wiersz 6 kolumna 2	w wieku 0 lat ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w7k1	Dział 2 wiersz 7 kolumna 1	w wieku 1 rok ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w7k2	Dział 2 wiersz 7 kolumna 2	w wieku 1 rok ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w8k1	Dział 2 wiersz 8 kolumna 1	w wieku 2 lata ogółem	liczbowy(18,0)	10

d2w8k2	Dział 2 wiersz 8 kolumna 2	w wieku 2 lata ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w9k1	Dział 2 wiersz 9 kolumna 1	w wieku 3 lata ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w9k2	Dział 2 wiersz 9 kolumna 2	w wieku 3 lata ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d2w10k1	Dział 2 wiersz 10 kolumna 1	w wieku 4 lata i więcej ogółem	liczbowy(18,0)	10
d2w10k2	Dział 2 wiersz 10 kolumna 2	w wieku 4 lata i więcej ogółem w tym dziewczynki	liczbowy(18,0)	10
d3p1	Dział 3 punkt 1	liczba dzieci przebywających w placówce w ciągu roku, których pobyt częściowo lub całkowicie pokrywała gmina.	liczbowy(18,0)	10
d4w1k1	Dział 4 wiersz 1 kolumna 1	ogółem (suma) ogółem	liczbowy(18,0)	10
d4w1k2	Dział 4 wiersz 1 kolumna 2	ogółem (suma) ogółem w tym kobiety	liczbowy(18,0)	10
d4w1k3	Dział 4 wiersz 1 kolumna 3	ogółem (suma) ogółem w tym kobiety, z liczby ogółem pracujący, dla których jest to główne miejsce pracy	liczbowy(18,0)	10
d4w2k1	Dział 4 wiersz 2 kolumna 1	pielęgniarki ogółem	liczbowy(18,0)	10
d4w2k2	Dział 4 wiersz 2 kolumna 2	pielęgniarki ogółem w tym kobiety	liczbowy(18,0)	10
d4w2k3	Dział 4 wiersz 2 kolumna 3	pielęgniarki ogółem w tym kobiety, z liczby ogółem pracujący, dla których jest to główne miejsce pracy	liczbowy(18,0)	10
d4w3k1	Dział 4 wiersz 3 kolumna 1	położne ogółem	liczbowy(18,0)	10
d4w3k2	Dział 4 wiersz 3 kolumna 2	położne ogółem w tym kobiety	liczbowy(18,0)	10
d4w3k3	Dział 4 wiersz 3 kolumna 3	położne ogółem w tym kobiety, z liczby ogółem pracujący, dla których jest to główne miejsce pracy	liczbowy(18,0)	10
d4w4k1	Dział 4 wiersz 4 kolumna 1	nauczyciele ogółem	liczbowy(18,0)	10
d4w4k2	Dział 4 wiersz 4 kolumna 2	nauczyciele ogółem w tym kobiety	liczbowy(18,0)	10
d4w4k3	Dział 4 wiersz 4 kolumna 3	nauczyciele ogółem w tym kobiety, z liczby ogółem pracujący, dla których jest to główne miejsce pracy	liczbowy(18,0)	10
d4w5k1	Dział 4 wiersz 5 kolumna 1	opiekunki dziecięce ogółem	liczbowy(18,0)	10
d4w5k2	Dział 4 wiersz 5 kolumna 2	opiekunki dziecięce ogółem w tym kobiety	liczbowy(18,0)	10
d4w5k3	Dział 4 wiersz 5 kolumna 3	opiekunki dziecięce ogółem w tym kobiety, z liczby ogółem pracujący, dla których jest to główne miejsce pracy	liczbowy(18,0)	10
d4w6k1	Dział 4 wiersz 6 kolumna 1	pozostali opiekunowie ogółem	liczbowy(18,0)	10
d4w6k2	Dział 4 wiersz 6 kolumna 2	pozostali opiekunowie ogółem w tym kobiety	liczbowy(18,0)	10
d4w6k3	Dział 4 wiersz 6 kolumna 3	pozostali opiekunowie ogółem w tym kobiety, z liczby ogółem pracujący, dla których jest to główne miejsce pracy	liczbowy(18,0)	10
d4w7k1	Dział 4 wiersz 7 kolumna 1	wolontariusze w ciągu roku ogółem	liczbowy(18,0)	10
d4w7k2	Dział 4 wiersz 7 kolumna 2	wolontariusze w ciągu roku ogółem w tym kobiety	liczbowy(18,0)	10
tel_o	telefon osoby sporządzającej sprawozdanie	telefon osoby sporządzającej sprawozdanie	tekstowy	255
osoba	imię i nazwisko	imię i nazwisko	tekstowy	255
email_nowy	nowy adres emailowy sekretariatu	nowy adres emailowy sekretariatu	tekstowy	255
e_mail_o	e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie	e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie	tekstowy	255
czas1	czas na przygotowania sprawozdanie	czas na przygotowanie sprawozdania	liczbowy(18,0)	10
czas2	czas na wypełnienie formularza	czas na wypełnienie formularza	liczbowy(18,0)	10
e_mail	e-mail sekretariatu	e-mail sekretariatu	tekstowy	100